

Tractat pel clorur bàric, per si hi havia algun sulfat, no donà absolutament cap precipitat.

Escalfat en el tub tancat, dóna sublimat de gotes d'aigua.

La dissolució salina dóna, amb l'amoníac, un precipitat verdós que es dissol amb excés d'amoníac, i queda un líquid blau-cel.

Amb el ferrocianur potàssic, precipita ferrocianur de coure de color roig.

Tractada per l'àcid clorhídric, la solució nítrica no dóna ni indicis de plom.

No cal dir que, fos en el carbó, dóna un clar botó de coure.

Examinat atentament l'exemplar, s'hi poden veure unes petites clapetes d'un color rogenc que suposem de Cuprita.

El color del mineral varia entre el verd maragda i un verd blavós, segons el gruix de la incrustació.

El mineral, en sí, és de poca vàlua, ja que, com hem dit, es tracta d'una senzilla incrustació; però, essent un mineral poc corrent i presentant-se en la forma típica dels terrenys de caràcter desèrtic d'origen lacustre, creiem que constitueix una interessant fita mineralògica.

VIII

Sobre un guix dels Monegres d'Osca

Coneguda és la formació gipsífera dels Monegres d'Osca, la qual és objecte, en diferents llocs d'aquesta regió, d'intensa explotació i on es presenta aquest mineral amb totes llurs formes i cristallitzacions, alternant gairebé sempre amb les margues i calcàries fèrides atribuïdes al miocèn continental.

Havent reconegut aquests darrers temps el terreny comprès entre Candanos i Penyalba, hem trobat una forma curiosa d'aquest mineral.

Les formes o estructures que més abunden en aquest lloc són: les fibroses, les lenticulars i l'alabastre més o menys pur. En contacte amb una veta fibro-lenticular, per sobre d'ella i gairbé a flor de terra, puix que només era coberta per una lleugera capa de terra de cultiu, trobarem una massa d'un blanc puríssim d'estructura cristal·lina que es disgregava en pols finíssima amb una lleugera pressió dels dits. Tot i que des del primer moment creguérem que era guix, tinguérem alguns dubtes puix que no ens era coneguda aquesta estructura.

Un detingut assaig químic i un examen al microscopi amb la col·laboració dels amics i consocis Srs. FOLC i MARCET deixà establert de manera clara i sense lloc a dubtes, que es tracta d'una estructura cristal·lina de guix constituïda per minúsculs cristallets d'exfoliació més o menys corroïts.

Hem pretès donar una explicació a la formació d'aquesta massa completament disgregable de guix pel fet de contenir en el seu interior petits nuclis d'alabastre i d'ésser els cristallets examinats quelcom corroïts en grau més o menys avançat.

Suposem senzillament que l'alabastre, d'estructura cristal·lina, hagi estat sotmès a una humitat persistent i recobert per la terra de cultiu; i com que ja sabem que a la llarga el guix és soluble dins de l'aigua, aquesta haurà dissolt totalment els cristallets d'ordre més ínfim, ensems que, sense dissoldre totalment els més grossos, iniciava llur corrosió, formant així una massa porosa cristal·lina, i, per tant, completament disgregable, excepte en aquells petits nuclis on la humitat no ha penetrat prou intensament per a deixar-se sentir aquest efecte químic.

Creiem interessant anotar aquesta forma d'alteració de l'alabastre per ésser poc freqüent i perquè l'aigua només ha produït una acció química i no mecànica en lloc de les dues accions associades com és freqüent d'observar.